

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS DĖL LITUANISTIKOS TRADICIJŲ IR PAVELDO ĮPRASMINIMO KOMISIJOS

2016 m. gruodžio 22 d. Nr. XIII-186
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į būtinybę toliau puoselėti lituanistikos vertybes, derinti tradicijų, nacionalinių sukakčių ir paveldo įprasminimą taikant informacines technologijas, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti šios sudėties Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisiją (toliau – Komisija):

1) Irena Degutienė
(Komisijos pirmininkė)	– Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja;
2) Mantas Adomėnas	– Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko pavaduotojas;
3) Laimutė Anglickienė	– Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Kultūrų studijų katedros vedėja;
4) Tomas Daukantas	– Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos kancleris;
5) Arūnas Gelūnas	– Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto narys;
6) Arūnas Gumuliauskas	– Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto narys;
7) Eugenijus Jovaiša	– Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas;
8) Kęstutis Kaminskas	– Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Švietimo ir mokslo komiteto biuro vedėjas;
9) Domas Kaunas	– Lietuvos mokslų akademijos viceprezidentas;

10) Mindaugas Kvietkauskas	– Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorius;
11) Elvyda Lazauskaitė	– Lietuvos nacionalinio muziejaus Etninės kultūros skyriaus vedėja;
12) Rimvydas Petrauskas	– Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dekanas;
13) Darius Staliūnas	– Lietuvos istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas ryšiams su užsieniu;
14) Ona Šaltytė	– Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Istorinės-kultūrinės atminties įprasminimo skyriaus vedėja;
15) Jolanta Širkaitė	– Lietuvos kultūros tyrimų instituto direktorė;
16) Laimonas Ubavičius	– Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kancleris;
17) Daiva Vaišnienė	– Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė;
18) Jolanta Zabarskaitė	– Lietuvių kalbos instituto direktorė.

2 straipsnis.

Patvirtinti Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos nuostatus (pridedama).

3 straipsnis.

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės skirti lėšų Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo 2015–2020 metų programai įgyvendinti.

4 straipsnis.

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. sausio 28 d. nutarimą Nr. IX-1338 „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Seimo Pirmininkas

Viktoras Prancietis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2016 m. gruodžio 22 d.
nutarimu Nr. XIII-186

LITUANISTIKOS TRADICIJŲ IR PAVELDO ĮPRASMINIMO KOMISIJOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija (toliau – Komisija) yra Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) komisija, sudaroma Seimo kadencijos laikotarpiui.

2. Komisija yra Seimo 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. IX-1338 „Dėl Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos sudarymo“ ir Seimo 2008 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XI-113 „Dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“ sudarytos Komisijos veiklos tęsėja, veikianti pagal Seimo statutą ir šiuos nuostatus.

3. Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Seimo statutu, valstybinės kalbos statusą ir kultūros paveldo globą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymu, kitais įstatymais ir Seimo nutarimais, šiais nuostatais, kitais norminiais teisės aktais ir visuotinai pripažįstamais etikos principais.

4. Komisijos būstinė yra Vilniuje, Seimo rūmuose. Prireikus Komisijos posėdžiai gali vykti ir kitose vietose.

5. Komisijos nariai savo pareigas Komisijoje atlieka visuomeniniais pagrindais.

6. Komisiją aptarnauja Seimo kanceliarija. Komisijos tiesioginėms funkcijoms atlikti būtinos lėšos skiriamos iš Seimo kanceliarijai skirtų biudžeto asignavimų.

II SKYRIUS KOMISIJOS PASKIRTIS

7. Komisijos paskirtis – padėti Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) formuoti lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo valstybinę politiką ir teikti

pasiūlymus jos įgyvendinimo klausimais, įskaitant ilgalaikių ir metinių lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo programų projektus.

III SKYRIUS

KOMISIJOS SUDARYMAS

8. Komisijos sudėtį tvirtina Seimas Seimo Švietimo ir mokslo komiteto teikimu.

9. Komisijos narius Seimo Švietimo ir mokslo komitetas paprastai parenka iš įvairiose lituanistikos paveldo globos srityse dirbančių specialistų, kuriuos rekomenduoja lituanistikos tyrimus vykdančios universitetai, valstybiniai lituanistikos mokslinių tyrimų institutai, tautinės istorinės atminties įprasminimo institucijos. Seimo Švietimo ir mokslo komitetas į Komisiją siūlo bent du savo narius.

10. Komisijos pirmininku skiriamas *ex officio* Seimo valdybos narys. Iš Komisijos narių Komisijos pirmininko siūlymu Komisija išrenka pirmininko pavaduotoją ir Komisijos sekretorių.

11. Komisijos narys, norintis nutraukti darbą Komisijoje, apie tai raštu praneša Komisijos pirmininkui. Komisijos narys, nedalyvaujantis posėdžiuose, gali būti pakeistas kitu. Abiem atvejais Komisijos pirmininkas gali siūlyti Seimo Švietimo ir mokslo komitetui parengti Seimo nutarimo projektą dėl Komisijos sudėties pakeitimo ir teikti jį Seimui tvirtinti.

IV SKYRIUS

KOMISIJOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

12. Komisijos tikslas – telkti valstybės, savivaldybių, mokslo, kultūros ir atminimo įprasminimo institucijų, įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų atstovų ir pavienių lituanistikos paveldo specialistų iniciatyvą bei pastangas visuomeninės ir (arba) istorinės reikšmės lituanistikos paveldo problemoms nagrinėti, įžymioms paveldo vertybėms ir jų kūrėjams, pasiekimams ir įvykiams pažinti, skleisti ir įprasminti.

13. Komisijos uždaviniai:

1) formuoti lituanistikos paveldo komunikacijos ir informacijos politiką, rūpintis lituanistikos vertybių paieška, įprasminimo studijų ir tyrimų rėmimu, lituanistikos paveldo informacijos sklaida;

2) svarstyti lituanistikos tradicijų ir paveldo apsaugos problemas ir prireikus teikti siūlymus valstybės institucijoms dėl jų sprendimo;

3) svarstyti siūlymus dėl lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo projektų ir priimti sprendimus dėl jų įrašymo į lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo programos projektus arba dėl Komisijos paramos jų vykdymui;

4) rengti lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo programas, jose numatant tuos svarbius įprasminimo projektus, kurie nepriklauso tiesioginėms valstybinių lituanistikos mokslo įstaigų tyrimų sritims ir veiklos programoms;

5) bendradarbiaujant su asignavimų valdytoju koordinuoti patvirtintoje lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo metinėje programoje numatytų projektų įgyvendinimą;

6) svarstyti aktualius lituanistikos paveldo įprasminimo reikalus, teikti siūlymus Seimo Švietimo ir mokslo komitetui ar Vyriausybei dėl teisės aktų ir gerosios praktikos, kuri atspindėtų Lietuvoje ir užsienyje kaupiamų materialiujų ir nematerialiujų lituanistikos vertybių (vardų, istorinių įvykių, rašto, garso, vaizdo dokumentų) sisteminimą ir pateikimą visuomenei, diegimo tobulinimo;

7) informuoti valstybės institucijas ir Lietuvos visuomenę apie lituanistikos tradicijų įprasminimo ir paveldo išsaugojimo, paieškos ir sklaidos problemas; siūlyti Seimo Švietimo ir mokslo komitetui būdus ir sprendimus šioms problemoms spręsti;

8) teikti siūlymus Seimui ir kitoms valstybės institucijoms lituanistikos tradicijų įprasminimo ir paveldo apsaugos klausimais;

9) vertinti lituanistikos paveldo apsaugos politikos ir strategijos įgyvendinimo programas;

10) atlikti kitas su lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimu susijusias funkcijas.

V SKYRIUS

KOMISIJS TEISĖS

14. Komisija turi teisę:

1) kiekvienais metais parengti būsimųjų biudžetinių metų lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo darbų programos (toliau – Programa) projektą, numatydamą atsakingus vykdytojus, darbų mastą ir etapus, teikti jį Vyriausybei, Seimo komitetams ir asignavimų valdytojų (valdytojams) dėl Programai įvykdyti reikalingų biudžeto asignavimų skyrimo;

2) rengti ilgalaikių valstybinių programų, skirtų žymiausiems lituanistikos paveldo kūrėjams ir įvykiams įprasmininti, projektus, siūlyti Seimo Švietimo ir mokslo komitetui svarstyti ir teikti Seimui tvirtinti;

3) inicijuoti lituanistikai svarbių sukakčių minėjimą, vardų ir įvykių įprasminimą;

4) kiekvienais metais rengti tradicinę Kalbos dieną ir priimti sprendimus dėl kasmetės Kalbos premijos skyrimo;

5) vertinti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir (arba) jų projektų galimą poveikį lituanistikos paveldui ir atitiktį kultūros paveldo apsaugos valstybinei politikai, teikti projektų rengėjams ir teisės aktus priėmusioms institucijoms savo išvadas ir siūlymus;

6) sudaryti pakomises ar darbo grupes lituanistikos tradicijų ir paveldo apsaugos problemoms nagrinėti;

7) organizuoti konferencijas lituanistikos tradicijų ir paveldo apsaugos politikos ir strategijos klausimais;

8) palaikyti ryšį su kitų valstybių lituanistikos paveldo apsaugos institucijomis, visuomeninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis.

VI SKYRIUS

KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

15. Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, nustatančiais lituanistikos tradicijų įprasminimą ir paveldo globą, aktualias lituanistikos išsaugojimo, tyrinėjimo, jos pateikimo visuomenei problemas ir klausimus, kuriems nagrinėti ir spręsti būtini politiniai valstybiniai sprendimai, savo posėdžiuose svarsto atsižvelgdama į ekspertų išvadas ir rekomendacijas.

16. Komisija, sudarydama būsimųjų metų Programą, apimančią Lietuvos istorijos raidai svarbią rašytinio, garsinio arba vaizduojamojo lituanistikos paveldo šaltinių, paminklų, istorinių įvykių, sukakčių įprasminimą, taip pat lituanistikos paveldo saugojimą, paiešką ir pateikimą visuomenei, nagrinėja gautus darbų ir projektų siūlymus atsižvelgdama į šių nuostatų 13 punkto 4 papunkčio nuostatą, įvertindama siūlymų pagrindimą ir prioritetus, vykdytojų pasirengimą, finansavimo poreikius ir galimybes projektus įgyvendinti.

17. Komisija, svarstydamą siūlymus būsimųjų metų Programai, derina juos su jau įgyvendintais arba įgyvendinamais projektais ir vadovaujasi kuriamomis, sukurtomis arba diegiamomis tradicijomis.

18. Komisija nepriima svarstyti siūlomų projektų, jeigu jie neatitinka Komisijos veiklos tikslų, uždavinių ir šių nuostatų.

19. Sudarydama Programą ir rūpindamasi jos įgyvendinimu, Komisija remiasi viešumo, visuomenės informavimo ir jos iniciatyvių veikėjų telkimo lituanistikos tyrinėjimams skatinti, paveldui ir tradicijoms puoselėti principais.

20. Komisija, patvirtinusi Programos projektą, jį teikia Vyriausybei ir atitinkamam (atitinkamiems) asignavimų valdytojui (valdytojams), prašydama sudaromame būsimųjų metų

biudžeto projekte numatyti Programai įgyvendinti reikalingus asignavimus. Su prašomos finansuoti Programos projektu Komisija taip pat supažindina Seimo Švietimo ir mokslo komitetą.

21. Kai Seimas priima atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, Komisija, bendradarbiaudama su asignavimų valdytoju (valdytojais), atlieka Programos stebėseną ir koordinuoja patvirtintoje Programoje numatytų projektų vykdymą.

22. Prireikus Komisija priima sprendimus dėl einamųjų metų Programos reikalingų ir pagal įstatymą galimų patikslinimų neviršydama skirtų biudžeto asignavimų ir teikia atitinkamus siūlymus asignavimų valdytojui (valdytojams).

23. Pasibaigus biudžetiniams metams, Komisija pateikia Seimo Švietimo ir mokslo komitetui pranešimą apie Programos vykdymą.

VII SKYRIUS

KOMISIJOS PIRMININKO, PIRMININKO PAVADUOTOJO, KOMISIJOS SEKRETORIAUS IR KOMISIJOS NARIO TEISĖS IR PAREIGOS

24. Komisijos pirmininkas arba jo pavedimu Komisijos pirmininko pavaduotojas:

- 1) organizuoja Komisijos darbą;
- 2) užtikrina, kad Komisija įgyvendintų savo teises ir atliktų jai pavestas funkcijas;
- 3) šaukia Komisijos posėdžius ir jiems pirmininkauja arba įgalioja tai atlikti kitą Komisijos narį;
- 4) pasirašo Komisijos nutarimus;
- 5) atstovauja Komisijai arba įgalioja tai atlikti kitą Komisijos narį;
- 6) teikia prašymus, siūlymus, raštus Vyriausybei, Seimui, Seimo komitetams, Programos asignavimų valdytojui;

7) pristato Komisijos sprendimus ir rekomendacijas;

8) priima kitus sprendimus pagal kompetenciją.

25. Jeigu Komisijos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas laikinai tuo pačiu metu negali eiti pareigų, Komisijos pirmininkas pasiūlo Komisijai jam priskirtas funkcijas pavesti laikinai atlikti kitam Komisijos nariui.

26. Komisijos sekretorius:

- 1) siūlo Komisijos posėdžio darbotvarkės projektą;
- 2) organizuoja Komisijos darbo grupių sudarymą ir koordinuoja jų veiklą;
- 3) rengia Komisijos raštų projektus kitoms institucijoms;
- 4) rengia posėdžių protokolus ir teikia dokumentus pasirašyti Komisijos pirmininkui;

5) rengia medžiagą Komisijos posėdžiams ir Komisijos pirmininko pavedimu juos šaukia;

6) informuoja visuomenę apie Komisijos veiklą.

27. Komisijos narys turi teisę:

1) siūlyti sušaukti neeilinį Komisijos posėdį, kai tokį siūlymą remia ne mažiau kaip 1/3 Komisijos narių;

2) siūlyti įrašyti į Komisijos posėdžio darbotvarkę papildomą klausimą.

28. Komisijos nario pareigos:

1) dalyvauti Komisijos posėdžiuose ir darbo grupių veikloje;

2) dalyvauti rengiant Komisijos sprendimų ir nutarimų projektus, teikti siūlymus dėl Komisijos veiklos ir Programos;

3) Komisijos pavedimu rengti medžiagą Komisijos posėdžiams.

29. Komisijos narys, norintis arba turintis pateikti arba pareikšti oficialią nuomonę Komisijos vardu, turi gauti oficialų Komisijos įpareigojimą posėdyje arba Komisijos pirmininko sutikimą.

30. Komisijos narys, pasikeitus jo pareigoms, nurodytoms Seimo nutarime, apie tai praneša Komisijos pirmininkui. Jeigu pareigų pasikeitimas gali turėti reikšmės priimamiems sprendimams, Komisijos pirmininkas siūlo Seimo Švietimo ir mokslo komitetui inicijuoti Komisijos sudėties atnaujinimą.

VIII SKYRIUS

KOMISIJS DARBO TVARKA

31. Komisijos įgaliojimų sričiai priklausantys klausimai svarstomi ir sprendžiami Komisijos posėdžiuose.

32. Komisijos sprendimai priimami posėdžiuose, kuriuos Komisijos pirmininkas šaukia ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Siūlyti sušaukti Komisijos posėdį turi teisę ir ne mažiau kaip 1/3 Komisijos narių.

33. Komisijos posėdžio darbotvarkė ir kvietimai nariams pateikiami ne vėliau kaip prieš tris dienas iki posėdžio pradžios; darbui reikalinga informacija Komisijos nariams pateikiama interneto svetainėje www.lituanistika.lt registruotų vartotojų nuorodoje.

34. Papildyti darbotvarkę Komisijos posėdyje galima daugumos posėdyje dalyvaujančių narių sutikimu.

35. Komisija viešai skelbia projektų priėmimo sąlygas ir tvarką interneto svetainėje www.lituanistika.lt.

36. Komisijos ekspertinėms išvadoms, nutarimų projektams, gautiems siūlymams dėl lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo projektų nagrinėti ir siūlymams dėl jų įgyvendinimo parengti Komisija sudaro darbo grupes, prireikus į jas kviečia reikalingus ekspertus.

37. Būsimųjų metų Programos projektas tvirtinamas Komisijos posėdyje paprasta Komisijos narių balsų dauguma dalyvaujant ne mažiau kaip 2/3 Komisijos narių. Kiti Komisijos sprendimai priimami paprasta Komisijos narių balsų dauguma, jeigu posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Tiek vienu, tiek kitu atveju balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

38. Klausimus ir projektus, kuriems aptarti reikia daugiau laiko, Komisija gali pavesti apsvarstyti ar išnagrinėti darbo grupei, sudaromai iš Komisijos narių ir kviestinių ekspertų.

39. Komisija, nagrinėdama lituanistikos paveldo problemas, gali kreiptis į atitinkamos srities ekspertus, prašydama pateikti rekomendacijas arba atsiliepimus raštu.

IX SKYRIUS

NUOSTATŲ KEITIMAS, KOMISIJOS VEIKLOS PERTVARKYMAS AR PASIBAIGIMAS

40. Nuostatai keičiami, Komisijos veikla pertvarkoma ar baigiama Seimo nutarimu.
